EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 14.11.2006
KOM(2006) 689 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

Geresnio reglamentavimo Europos Sąjungoje strateginė apžvalga

{KOM(2006) 690 galutinis}
{KOM(2006) 691 galutinis}

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

Geresnio reglamentavimo Europos Sąjungoje strateginė apžvalga

Santrauka

Įstatymai ir kiti teisės aktai yra labai svarbūs užtikrinant sąžiningą ir konkurencingą rinką, piliečių gerovę ir veiksmingą visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugą. Geresnio reglamentavimo esmė – reglamentuoti taip, kad nauda būtų kuo didesnė, o sąnaudos mažėtų. Geresnis reglamentavimas gali padėti ypač padidinti produktyvumą ir užimtumą, taip prisidėdamas prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo. Europoje tarptautinę teisinio reglamentavimo aplinką kuria ir Europos Sąjunga, ir valstybės narės, todėl geresnis reglamentavimas – bendra atsakomybė.

Šią strateginę apžvalgą papildo atskiri supaprastinimo ir administracinių išlaidų klausimams skirti dokumentai, joje analizuojama pasiekta pažanga ir numatomos pagrindinės problemos ateityje.

Geresnis reglamentavimas apima politikos formavimą nuo pat jos pradinio sumanymo iki įgyvendinimo bei vykdymo, pradedant nuosekliu subsidiarumo principo taikymu. Plėtojant politiką vykstančios intensyvios konsultacijos užtikrina, kad bus metodiškai atsižvelgta į suinteresuotųjų šalių nuomones. Remiantis išsamiomis gairėmis ir siekiant informuoti Komisiją bei palengvinti jos sprendimų priėmimą, parengta daugiau negu 160 poveikio vertinimų. Nustatomos administracinės išlaidos. Pradėjusi darbą 2004 m. šios kadencijos Komisija peržiūrėjo dar nepriimtus pasiūlymus ir atsiėmė 68, dar 10 pasiūlymų numatoma atsiimti 2007 m.

Į teisynus jau įtraukti teisės aktai labiausiai rūpi piliečiams ir verslo atstovams. Todėl Komisija pradėjo įgyvendinti esminę 2005–2008 m. teisės aktų supaprastinimo programą, kurioje pateikiama daugiau negu 100 iniciatyvų. Iki 2006 m. pabaigos bus priimta apytiksliai 50 pasiūlymų. Daugiau negu 20 pasiūlymų Taryba ir Europos Parlamentas dar nepriėmė. Šie pasiūlymai turėtų tapti prioritetiniais.

EP ir Taryba pasirašė Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros ir imasi priemonių, padėsiančių geresnio reglamentavimo principą taikyti praktikoje (pvz., atlikti kelis Komisijos pasiūlymų svarbių dalinių pakeitimų poveikio vertinimus). Galima padaryti daugiau.

Priėmus Integruotas ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gaires, valstybės narės sparčiau siekė pažangos: 19 valstybių narių parengė arba ketina parengti geresnio reglamentavimo strategiją, 17 valstybių narių nustatė arba nustatinėja administracines išlaidas. Kai kurios jų nustatė bendruosius administracinės naštos mažinimo tikslus. Atliekami kiek įmanoma platesnio pobūdžio poveikio vertinimai, nors dažnai jie apima ne viską. Devynios valstybės narės turi priėmusios supaprastinimo programas, aštuonios turi *ad hoc* supaprastinimo iniciatyvų. Konsultacijos privalomos tik devyniose valstybėse narėse.

Susidariusi padėtis teikia vilčių: pasiekta daug pažangos tiek Europos, tiek nacionaliniu lygiu. Tačiau geresnis reglamentavimas yra procesas, o ne įvykis, taigi pagrindinės problemos išlieka. Komisija skirtingoms šalims nustato tokius prioritetus:

Europos Komisijai:

- atnaujinta supaprastinimo programa, kuria siekiama apčiuopiamos ekonominės naudos, ypač mažinant administracinę naštą, ir įtraukiant šią programą į Komisijos teisėkūros ir darbo programą. 2007 m. numatytos 47 iniciatyvos[1];

- didesnė poveikio vertinimų analitinė priežiūra sukuriant nepriklausomą Poveikio vertinimo valdybą, pavaldžią pirmininkui;

- Bendrijos teisės įgyvendinimo stiprinimas.

Tarybai ir Europos Parlamentui:

- metodiškesnis daugelio Komisijos pasiūlymų svarbių dalinių pakeitimų poveikio vertinimas;

- didelis prioritetas dar nepriimtiems supaprastinimo pasiūlymams, kodifikavimui ir pasenusių teisės aktų panaikinimui.

Valstybėms narėms:

- konsultacijų mechanizmų, kur jų trūksta, kūrimas ir įgyvendinimas;

- metodiškesnis ekonominio, socialinio ir aplinkos poveikio vertinimas numatant atitinkamas gaires ir išteklius bei didesnis skaidrumas pateikiant rezultatus;

- supaprastinimo programų kūrimas, jeigu jų nėra;

- geresnis Bendrijos teisės taikymas.

ES ir valstybėms narėms:

Komisija siūlo pradėti įgyvendinti ambicingą administracinės naštos mažinimo strategiją. Atsižvelgdama į tai, kad administracinė našta susidaro tiek dėl Europos, tiek dėl nacionalinės teisės aktų, Komisija siūlo 2007 m. pavasario Europos Vadovų Tarybai nustatyti bendrą tikslą – iki 2012 m. administracinę naštą sumažinti 25 %.

Tuo tarpu valstybės narės turėtų imtis panašių priemonių nacionaliniu lygiu ir tuo pačiu laikotarpiu aiškiai įsipareigoti mažinti administracinę naštą. Apie pažangą įgyvendinant tokias pastangas turėtų būti pranešama nacionalinėse reformų programose, o pati pažanga turėtų būti vertinama atsižvelgiant į pavasario Europos Vadovų Tarybai pateiktas metines pažangos ataskaitas.

****

[1] 2007 m. Komisijos teisėkūros ir darbo programa - KOM(2006) 629, 2006 m. spalio 24 d.

I. GERESNIO REGLAMENTAVIMO PROGRAMA

Europos Sąjunga siekia kurti tokią reglamentavimo aplinką, kuri apsaugo piliečius ir tuo pačiu padeda Europos verslui veiksmingiau konkuruoti ir novatoriškiau dirbti itin konkurencingoje tarptautinėje aplinkoje. Daugiausia Europos teisės aktų buvo sukurta tam, kad bendroji rinka veiktų. Jie kuriami kitose politikos srityse, kuriose ES valstybės narės susitarė vykdyti bendrą politiką (pvz., žemės ūkis, žuvininkystė, prekyba, muitinės) arba Europos lygio priemonėmis siekti papildomos vertės (pvz., aplinka, sveikatos ir vartotojų apsauga). Šiose politikos srityse reikia priimti suderintas taisykles, kurios būtų nuosekliai taikomos.

Teisės aktų leidyba Europos lygiu sumažino biurokratiją. Viena bendra taisyklė, kuri turi būti taikoma visose valstybėse narėse, yra daug paprastesnė ir veiksmingesnė negu sudėtinga skirtingų nacionalinių ir regioninių taisyklių sistema. Europos teisės aktais veiksmingai šalinamos žalingos konkurencijos kliūtys ir viena kitai prieštaraujančios nacionalinės taisyklės.

ES teisės aktų rengimas – laipsniškas, daug apimantis procesas, nes galiojančių teisės aktų bazė papildoma naujomis taisyklėmis. Atėjo laikas peržiūrėti seniai vykdomos politikos sričių teisės aktus ir pagalvoti, ar jų nebūtų galima supaprastinti, t. y. palengvinti naštą ūkio subjektams ir piliečiams, taip pat užtikrinti, kad jie bus aiškūs, šiuolaikiški, veiksmingi ir lengvai taikomi. Siekiant neatsilikti nuo technologijų plėtros ir pasaulio rinkų, teisės aktus reikia nuolatos peržiūrėti ir pritaikyti.

Šios kadencijos Komisijos didžiausias prioritetas – reglamentavimo aplinkos supaprastinimas ir tobulinimas. Remdamasi ankstesnėmis iniciatyvomis, 2005 m. ji pradėjo įgyvendinti geresnio reglamentavimo programą – taip siekia pateikti kokybiškų iniciatyvų bei modernizuoti ir supaprastinti galiojančius teisės aktus. Ši programa taikoma visiems politinio ciklo etapams:

- Galiojančių teisės aktų atveju: dedamos pastangos supaprastinti ir modernizuoti *acquis* taikant įvairią teisės aktų leidybos metodiką, pavyzdžiui, išdėstymą nauja redakcija, panaikinimą, kodifikavimą arba peržiūrą. Analizuojama, kaip sumažinti administracinę naštą. Prioritetas – užtikrinti, kad teisės aktai būtų įgyvendinti tiksliai ir laiku.

- Naujų pasiūlymų atveju: siekiant tobulinti politikos formavimą ir darną, įdiegta išsami ekonominio, socialinio ir aplinkos poveikio vertinimo bei konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis[2] ir ekspertais sistema. Rūpinamasi, kaip užtikrinti, kad pasiūlymai būtų proporcingi esamai problemai, o bet kokia priemonė, kurios bus imamasi tinkamu lygiu, nepažeistų subsidiarumo.

- Be to, Komisija peržiūri pasiūlymus, kurių vienas iš teisės aktų leidėjų dar nepriėmė, siekdama išsiaiškinti, ar priėmimas vėluoja dėl pasiūlymų kokybės ir svarbos, ir ar dėl šių priežasčių juos reikėtų atsiimti.

Šios priemonės viena kitą patvirtina. Prieš paprastinant teisės aktus, vertinamas poveikis ir analizuojami būdai, kaip sumažinti administracinę naštą. Nustatomi ir taisomi pasikartojimai

---

[2] Kitame Europos skaidrumo iniciatyvos komunikate Komisija pateiks viešųjų konsultacijų dėl minimalių viešųjų konsultacijų standartų rezultatus.

ir prieštaravimai. Formuojant politiką ir rengiant teisės aktus bei juos peržiūrint ir galbūt iš dalies keičiant, kruopščiau analizuojami įgyvendinimo klausimai. Taip geriausiomis priemonėmis siekiama aukštos kokybės reglamentavimo, o ne reglamentavimo panaikinimo.

Geresnis reglamentavimas yra bendra atsakomybė. Komisija teikia pasiūlymus, kad Europos Parlamentas ir Taryba juos priimtų. ES teisės aktus į nacionalinę teisę perkelia šalių vyriausybės ir parlamentai, dažnai šie aktai taikomi regioniniu bei vietos lygiais. Yra pavojus, kad šiame kelyje nuo sumanymo iki įgyvendinimo teisės aktai vis labiau „patobulinami“. Taigi, atsakomybė už tinkamą reglamentavimą taip pat bendra. Siekdama geresnio reglamentavimo tikslų, Komisija glaudžiai bendradarbiauja su kitomis Europos institucijomis, valstybėmis narėmis ir vietos administracijomis. 2003 m. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros, kurį papildė keli papildomi susitarimai, institucijos raštu nustatė, kaip bendradarbiaus siekdamos geresnės teisėkūros.

II. IKI ŠIOL PASIEKTA PAŽANGA IR PROBLEMOS ATEITYJE

1. Galiojančių teisės aktų modernizavimas

Nors patys Europos teisės aktai reiškia „paprastinimą“ (vienas vietoj 25), greitai besikeičiančiame pasaulyje juos svarbu peržiūrėti, supaprastinti, pašalinti pasikartojimus ir pasinaudoti sparčiai besivystančiomis technologijomis.

Galiojančių teisės aktų supaprastinimas

Komisija sustiprino savo pastangas modernizuoti ir supaprastinti ES teisės aktus. Iš 100 2005–2008 m. tęstinėje supaprastinimo programoje[3] iš pradžių numatytų pasiūlymų, apytiksliai 50 bus priimta iki 2006 m. pabaigos. Tarp jų yra svarbių pasiūlymų, skirtų verslui, pavyzdžiui, vienas skirtas muitinės kodeksui: juo palengvinamas keitimasis duomenimis, modernizuojamos ir supaprastinamos procedūros; kitas skirtas atliekoms: čia paaiškinamos apibrėžtys ir skatinama plėtoti perdirbimo rinką; dar vienas skirtas mokėjimo paslaugoms, juo supaprastinamos procedūros.

Komisija jau atnaujino savo tęstinę supaprastinimo programą[4], kurioje numatomos tolesnės iniciatyvos, pvz., žemės ūkio, žuvininkystės, ženklinimo ir statistikos srityse. Komisija toliau siekia ambicingų tikslų, laiką planuodama taip, kad pasirengimas būtų kokybiškas (pvz., atliekamas galiojančių teisės aktų poveikio vertinimas, rengiamos konsultacijos ir vykdomas jų *ex-post* vertinimas).

Supaprastinimas reiškia pakeitimą ir pritaikymą, todėl reikia sektoriaus lygio konsultacijų. Komisija aktyviai konsultuojasi su tais, kuriems pakeitimai daro didžiausią poveikį, analizuoja problemas ir ieško praktinių sprendimų. Svarbi ir tarptautinė aplinka (pvz., apskaitos, viešųjų pirkimų ir intelektinės nuosavybės teisių atvejais).

Vienas iš teisės aktų leidėjų supaprastinimo pasiūlymus turėtų laikyti didesniu prioritetu. Daugiau negu 20 supaprastinimo pasiūlymų šiuo metu dar nepriimti. Todėl reikėtų pagalvoti apie procedūras, kurios palengvintų supaprastinimo pasiūlymų priėmimą laiku.

---

[3] KOM(2005) 535, 2005 m. spalio 25 d.

[4] Pirmoji reglamentavimo aplinkos supaprastinimo strategijos pažangos ataskaita - KOM(2006) 690.

Valstybės narės turėtų sukurti savo nacionalines supaprastinimo programas, kuriomis būtų užtikrinta, kad naujos nacionalinės taisyklės nepanaikintų laisvesnės Bendrijos reglamentavimo aplinkos privalumų. Neretai perkeliant direktyvas į nacionalinę teisę daromi patobulinimai, kurių ES teisė nenumato. Dažnai tie patobulinimai vadinami „auksinimu“ ir gali numatyti daugiau, negu reikalaujama pagal ES teisę.

Administracinės naštos mažinimas

Dauguma dėl teisės aktų susidarančių su investicijomis (pvz., saugos įrangos įrengimu) susijusių išlaidų turi būti suderintos su teisės nuostatomis. Tačiau yra kitų administracinio pobūdžio išlaidų, pavyzdžiui, susijusių su reikalavimais rengti posėdžių ataskaitas. Kai išlaidas galima sumažinti, jas reikia mažinti nekeliant pavojaus, kad teisės aktais numatyti tikslai nebus pasiekti. Valstybių narių patirtis rodo, jog valstybinės valdžios institucijos gali padaryti daug, kad sumažintų neteisėtą teisės aktų administracinę naštą, o tokios priemonės ekonominė nauda – BVP padidėja iki 1,5 % arba 150 mlrd. EUR[5].

Komisija sukūrė bendrą administracinių išlaidų vertinimo metodiką ir ją taiko savo *ex-ante* naujų teisės aktų poveikio vertinimuose.

Dabar prioritetas yra sumažinti galiojančių teisės aktų sąlygotą administracinę naštą. Kartu su valstybėmis narėmis Komisija kurią būdą, padėsiantį kartu nustatyti galiojančių teisės aktų naštą ES. Klausimai, kuriuos nagrinėja Komisija (pvz., nustatymo priemonių palyginamumas, įsipareigojimų kilmės nustatymas, tikslų mažinimas, naštos dalijimasis ir kt.), ir patirtis, kuri buvo sukaupta vykdant bandomąjį projektą, išsamiau išdėstomi Komisijos darbiniame dokumente.

Komisija taip pat svarsto, kaip geriau nustatyti galiojančių teisės aktų kiekybinius sumažinimo tikslus. Kelios valstybės narės juos jau nustatė ir priėjo prie išvados, kad 25 % sumažinti administracinę naštą yra ambicingas, bet įgyvendinamas tikslas. Kai kurių valstybių narių patirtis rodo, kad tokie tikslai puikiai pasiteisino nustatant bendrą planą, reikiamai spartinant darbą ir suteikiant jam tinkamą impulsą. Tokie tikslai turėtų būti diferencijuojami pagal naštos susidarymo vietą. Kai kuriose srityse (pvz., žemės ūkis ir muitinė) Europos lygiu vykdomos priemonės gali tiesiogiai sumažinti naštą; kitose prie naštos mažinimo daug labiau prisideda valstybių narių vykdomos priemonės. Valstybėms narėms ir Komisijai reikės susitarti dėl pradinio „visiems vienodai“ taikomo metodo prioritetinėse srityse ir tikslų mažinimo, kurie būtų bendri Komisijai ir valstybėms narėms atsižvelgiant į administracinės naštos ištakas.

2007 m. pradžioje Komisija pateiks Administracinių išlaidų nustatymo ir administracinės naštos mažinimo veiksmų planą. Veiksmų plane bus siūlomos neatidėliotinos priemonės bei suderintas ilgalaikis bendras ES ir valstybių narių nustatymo ir mažinimo tikslų metodas. Komisija paragins institucijas apsvarstyti paspartintą neatidėliotinų priemonių patvirtinimo procedūrą.

---

[5] Žr. „Administracinių išlaidų nustatymas ir administracinės naštos mažinimas Europos Sąjungoje“ - KOM(2006) 691.

2007 m. pavasario Europos Vadovų Tarybos bus prašoma pritarti tam, kad

- iki 2012 m. administracinė ES ir nacionalinės teisės aktų našta būtų iš viso sumažinta 25 % bei nustatyti galimi tarpiniai tikslai. Tai bendra atsakomybė, todėl reikia tiek Europos, tiek valstybių narių institucijų bendrų pastangų;

- būtų imtasi tiek neatidėliotinų, tiek ilgalaikių priemonių prioritetinėse srityse Europos ir nacionaliniu lygiu;

- būtų vykdomas nustatymo ir metodikos kūrimo darbas.

Kodifikavimas ir pasenusių teisės aktų panaikinimas

Europos teisė vystėsi palaipsniui, laikui bėgant teisės aktai buvo iš dalies keičiami. Šie daliniai pakeitimai nebuvo metodiškai integruoti į pirminės teisės aktus. Kodifikavimas – procesas, kurio metu viename teisės akte galiojančių teisės aktų nuostatos sujungiamos su vėlesniais daliniais pakeitimais. Jis padeda mažinti ES teisės aktų apimtį, sudaro sąlygas skaidresniam ir teisiškai aiškesniam tekstui, o tai padeda ypač MVĮ bei palengvina įgyvendinimą. Į Komisijos kodifikavimo programą įtraukta apytiksliai 500[6] visų sektorių teisės aktų. 85 teisės aktus parengė Komisija: 52 buvo priimti ir paskelbti Oficialiajame leidinyje. 33 teisės aktų Taryba ir Parlamentas dar nepriėmė. Šie 85 teisės aktai pakeičia 300 galiojančių teisės aktų. 500 kodifikuotų teisės aktų iš viso pakeistų 2 000 teisės aktų.

Komisija siekia užbaigti programą 2008 m. Spartinamas vertimas, o, jeigu įmanoma, svarbūs daliniai pakeitimai nebus rengiami. Komisija ragina kitas institucijas bendromis pastangomis užbaigti kodifikavimo programą kaip galima greičiau priimant svarbius teisės aktus.

Ateityje, siekiant nevėluoti kodifikuoti teisės aktus, bus svarbu metodiškiau per išdėstymą nauja redakcija[7] užtikrinti dalinių pakeitimų įtraukimą į galiojančius teisės aktus tuo pačiu metu, kai tokie pakeitimai priimami.

Turėtų būti panaikinti pasenę teisės aktai, kurie daugiau neturi realaus poveikio, bet formaliai galioja, nes nebuvo specialiai panaikinti. 2003 m. Komisija pradėjo peržiūros procesą, siekdama nustatyti tokius teisės aktus bei supaprastintą jų panaikinimo procedūrą. Šis darbas turėtų būti tęsiamas ir galėtų būti paspartintas, jeigu dėl specialių paspartintų procedūrų susitars Europos Parlamentas ir Taryba.

2. Pasiūlymų rengimo tobulinimas

Poveikio vertinimas

Siekiant parengti geresnius teisės aktus, svarbu suvokti visą jų ekonominį, socialinį ir aplinkos poveikį, taip pat tarptautinę aplinką. Be konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis, Komisija sukūrė integruotą poveikio vertinimo sistemą, priėmė gaires ir jas taikė daugelio

---

[6] Iš 940 iš pradžių kodifikavimui 2001 m. atrinktų teisės aktų, 198 buvo panaikinti, 16 galiojimas baigėsi, 8 iš dalies keičiami per dažnai, kad būtų įmanomas jų kodifikavimas, o 152 yra pasenę arba jų kodifikuoti neverta, nes jų pakeitimai minimalūs.

[7] Išdėstymas nauja redakcija – procesas, kurio metu naujame teisiškai privalomame akte, kuriuo panaikinami juo keičiami teisės aktai, iš dalies pakeičiamas tų teisės aktų turinys, o kita dalis, kurios nesiekiama pakeisti, kodifikuojama.

svarbių politikos pasiūlymų atveju. Nuo 2003 m. Komisija parengė daugiau negu 160 poveikio vertinimų. Nuo 2006 m. rugsėjo mėn. Komisijos poveikio vertinimo ataskaitų santraukos verčiamos į visas oficialiąsias kalbas. Komisijos sprendimai dėl iniciatyvos imtis priemonių ir kokių grindžiami išsamia pasirinkimo galimybių analize. Nuolatos svarstomos galimybės, ar nesiimti ES priemonių, ar priimti teisiškai privalomus teisės aktus (savarankiškas ir bendras reglamentavimas). Po to priimtas sprendimas iš esmės pakeisti kai kurias planuojamas priemones: biomasės, miesto aplinkos, autoriaus teisių interneto muzikos sektoriuje poveikio vertinimai padėjo prieiti prie išvados, kad privalomos priemonės nėra būtinos.

Naujas svarbus elementas tobulinant Komisijos sprendimų priėmimą – įsteigta Poveikio vertinimo valdyba (PVV), konsultuosianti ir teiksianti paramą Komisijoje kuriant poveikio vertinimo tradiciją. Užtikrindama, kad atsakomybė už vertinimų rengimą ir atitinkami pasiūlymai išliktų atitinkamų departamentų ir Komisijos narių rankose, ji teiks bendras konsultacijas dėl kokybės ir kontroliuos. PVV sudaro aukšto rango pareigūnai, kurie dirba nepriklausomai nuo politikos formavimo departamentų ir tiesiogiai atsiskaito pirmininkui. Valdyba priima nuomones dėl poveikio vertinimų kokybės. PVV padeda užtikrinti, kad poveikio vertinimai bus aukštos kokybės, juose bus išnagrinėtos įvairios politikos pasirinkimo galimybės ir kad juos bus galima naudoti visame teisės aktų leidybos procese. Prireikus PVV gali kreiptis pagalbos į išorės ekspertus. Komisija tikisi, kad PVV taps kompetencijos centru.

Kita svarbi tebevykdoma veikla – Komisijos poveikio vertinimo sistemos išorės vertinimas. Siekdama patobulinti *ex-post* vertinimą formuojant politiką, Komisija taip pat priims veiksmų planą[8].

Kitos institucijos taip pat turėtų metodiškai vertinti savo daromų esminių Komisijos pasiūlymų keitimų poveikį, kiek įmanoma labiau laikydamosi tokios pačios metodikos, kokios laikosi Komisija. ES sutarties VI antraštinės dalies srities (policijos ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose) pasiūlymų, kuriuos pateikė Taryba ir (arba) valstybės narės, poveikis taip pat turėtų būti įvertintas.

Peržiūra ir dar nepriimtų pasiūlymų atsiėmimas

Kai kuriose valstybėse narėse vyriausybės ir parlamento teisės aktų leidybos programų automatiškai atsisakoma pasibaigus įstatymų leidybos institucijos kadencijai. Tokio teisės aktų leidybos pertraukiamumo ES sutartys nenumato. Atsižvelgiant į konkrečias Europos integracijos problemas ir Europos institucinės struktūros pobūdį, aklas tokios praktikos taikymas galėtų iš esmės pakeisti esamą pusiausvyrą tarp pagrindinių institucijų ir per daug trikdyti darbą.

Turint omenyje tai, kas buvo pasakyta anksčiau, Komisijos reguliariai atliekami dar nepriimtų teisės aktų vertinimai per visą politinį ciklą nuo pat jo pradžios iki pabaigos gali padėti sustiprinti politinę atsakomybę ir bendrą ES strateginės politinės darbotvarkės darną.

Todėl pradėdama darbą 2004 m. pabaigoje, šios kadencijos Komisija nusprendė peržiūrėti buvusios kadencijos Komisijos priimtus, bet Tarybos ir Europos Parlamento dar nepatvirtintus pasiūlymus, siekdama išsiaiškinti, ar jie suderinami su ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo prioritetu ir atitinka geresnio reglamentavimo standartus. 2006 m. pradžioje buvo

---

[8] Derinant su pirmininku rengiamas D. Grybauskaitės pranešimas Komisijai „Reagavimas į strateginius poreikius – dažnesnis vertinimo metodo panaudojimas“.

atsiimti 68 dar nepriimti pasiūlymai. Dar 10 pasiūlymų bus atsiimta 2007 m., o Komisija ir toliau reguliariai stebės, kokie teisės aktai dar nepriimti, užtikrindama, kad jie būtų svarbūs ir nepasenę.

Nepažeisdama savo išimtinės teisės atsiimti dar nepriimtus pasiūlymus bet kuriuo metu, šios kadencijos Komisija rengdama darbo programas nuolatos peržiūri dar nepriimtus pasiūlymus, taip siekdama patikrinti, ar ant teisės aktų leidėjo stalo esantys teisės aktų projektai atitinka politinius prioritetus, ir atsiimti tuos, kurie jų neatitinka arba yra pasenę. Jos nuomone, bet kurios kadencijos Komisija turėtų atlikti iš esmės panašų darbą per pirmuosius šešis savo kadencijos mėnesius.

3. ES teisės taikymas

Komisijos dedamos pastangos supaprastinti ir patobulinti reglamentavimo aplinką neduos trokštamų rezultatų, nebent valstybės narės tiksliai ir veiksmingai taikys Europos teisės aktus. Be to, jeigu problemos iškyla, verslo įmonės, vartotojai ir piliečiai privalo turėti galimybę greitai ir veiksmingai pasinaudoti savo teisėmis. Komisija ir toliau užtikrins, kad Europos teisės aktai būtų taikomi teisingai. Tačiau svarbu, kad valstybės narės prisiimtų savo atsakomybę už taikymą. Dauguma Europos teisės priimama direktyvomis, kuriose nustatomos bendros taisyklės ir tikslai, tačiau pagal EB sutartį ir subsidiarumo principą valstybėms narėms iš dalies paliekama rinktis, kaip pasiekti reikalaujamų rezultatų. Valstybės narės turi perkelti direktyvas į nacionalinę teisę, jos atsakingos ir už teisės įgyvendinimą. Jeigu įsipareigojimų nesilaikoma, gali būti imamasi teisinių veiksmų, taip pat ir Teisingumo Teisme. Pažeidimo bylų prieš valstybes nares skaičius rodo, kad tikslo teisingai taikyti Europos teisės aktus labai dažnai nepavyksta pasiekti. Be to, pažeidimų procedūra ne visada yra veiksmingiausias piliečių ir verslo problemų sprendimo būdas. Sistemą raginama tobulinti.

Siekdama padėti teisingai perkelti pagrindines direktyvas, Komisija imsis labiau prevencinių priemonių su valstybėmis narėmis ankstyvuoju etapu stebėdama padėtį. Palengvindama perkėlimo, skaidrumo vertinimą bei teisminę kontrolę, ji sieks, kad valstybės narės vykdytų įsipareigojimą parengti atitikties lenteles, kuriose palyginamos direktyvos ir nacionalinių taisyklių nuostatos. Be to, skirtingose valstybėse narėse administracinė našta taikant ES direktyvas gali labai skirtis. Komisija bendradarbiaus su valstybėmis narėmis siekdama nustatyti ir skleisti gerąją patirtį šioje srityje.

Jeigu prevencija nepasiteisins, Komisija ieškos būdų, kaip greitai ištaisyti padėtį. Prireikus ir deramai atsižvelgdama į jai tekusį Sutarties sergėtojos vaidmenį, Komisija sutelks dėmesį į pagrindines problemų kategorijas, pavyzdžiui, nepranešimus apie nacionalines direktyvų perkėlimo priemones, Europos teisės pažeidimus, kurių neigiamas poveikis piliečiams arba verslui ypač didelis, Teismo sprendimų nevykdymą. Tuo pačiu metu ji aktyviau bendradarbiaus su valstybėmis narėmis kurdama papildomus problemų sprendimo mechanizmus, remsis valstybių narių gerąja patirtimi ir sėkmingai veikiančiais mechanizmais, pavyzdžiui, SOLVIT[9] – taip ji greitai, veiksmingai ir pamatuotai reaguos į klausimus ir problemas, kuriuos kelia piliečiai ir verslo atstovai. Ji metodiškai teiks informaciją apie

---

[9] SOLVIT – alternatyvus ginčytinų klausimų sprendimo mechanizmas, kurį sukūrė Komisija, siekdama padėti ES piliečiams ir verslo atstovams, kuriems nebuvo suteikta galimybė pasinaudoti Europos vidaus rinkos teisėmis kitoje valstybėje, nes pastarosios viešoji administracija netinkamai taikė vidaus rinkos teisės aktus, http://europa.eu.int/solvit/site/index.htm.

Europos teisės aktų taikymą[10]. Šios iniciatyvos bus išsamiau aprašytos rengiamame komunikate apie Europos teisės aktų taikymą ir taps svarbia artėjančios bendrosios rinkos peržiūros dalimi.

III. GERESNIO REGLAMENTAVIMO VALSTYBĖSE NARĖSE PAŽANGA

Reglamentavimo aplinkos tobulinimas Europoje priklauso nuo valstybių narių indėlio. Jis daro poveikį ES teisės perkėlimui ir įgyvendinimui bei nacionalinio ir regioninio reglamentavimo kokybei. Kaip buvo paminėta nacionalinėse reformų programose ir pažangos ataskaitose, pastangos geriau reglamentuoti labai išaugo priėmus Integruotas ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gaires[11] 2005 m. kovo mėn.[12].

Dauguma valstybių turi geresnio reglamentavimo strategiją ir institucinę struktūrą ją paremti. Daugiausia pažangos pasiekta nustatant administracines išlaidas ir mažinant naštą, kai dauguma valstybių narių pasirinko tą patį administracinių išlaidų nustatymo modelį, o kelios jų jau nustatė sumažinimo tikslus procentais. Dauguma valstybių narių dabar vykdo poveikio vertinimus, o kai kurios jų parengė gaires. Tačiau tik palyginti nedaug šalių metodiškai atlieka naujų teisės aktų pasiūlymų integruotus poveikio vertinimus, o su pastarųjų rezultatais išorės priežiūros ekspertai dažnai susipažinti negali.

Apytiksliai pusė valstybių narių parengė išsamią supaprastinimo programą, įgyvendinama daug *ad hoc* iniciatyvų (pvz., dėl e. vyriausybės, „vieno langelio“ principu veikiančių centrų ir centrinių registravimo biurų). Konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis daugėja daugelyje valstybių narių, tačiau dar reikia daug padaryti.

Akivaizdu, kad tobulesniam reglamentavimo procesui reikia laiko, finansinių ir žmogiškųjų išteklių bei pritaikyti esamą institucinę struktūrą. To negalima pasiekti be stiprios ir tvarios politinės paramos.

IV. KITOS PRIEMONĖS

Peržiūra atskleidė, kad ES vykdo įsipareigojimą gerai reglamentuoti. Tačiau Komisija, Parlamentas, Taryba ir valstybės narės, veikdamos kartu, gali padaryti daugiau:

Teisės aktų supaprastinimas

- Supaprastinimas turėtų tapti pagrindiniu Komisijos darbo programos uždaviniu į **Komisijos teisėkūros ir darbo programą** įtraukiant tęstinę supaprastinimo programą.

- **Tęstinės supaprastinimo programos** stiprinimas, ją papildant daugiau negu 40 papildomų supaprastinimo iniciatyvų, kurios turėtų būti įgyvendintos per kelerius ateinančius metus įvairiose politikos srityse.

---

10 Komisija jau pateikė metinę ataskaitą apie Bendrijos teisės taikymo kontrolę, žr.KOM(2006) 416.

11 KOM(2005) 141, 2005 m. balandžio 12 d.

12 Išsami valstybių narių patirties įgyvendinant geresnio reglamentavimo principus apžvalga pateikiama 2006 m. Konkurencingumo ataskaitoje (bus paskelbta netrukus) ir *Rašte Ekonomikos politikos komitetui dėl geresnio reglamentavimo rėmimo*, Briuselis, 2006 m. spalio 18 d.

- **Vienas iš teisės aktų leidėjų** turėtų greičiau priimti dar nepriimtus supaprastinimo pasiūlymus ir stiprinti institucijų bendradarbiavimą.

Administracinės naštos mažinimas

- Komisija pasiūlys **Administracinių išlaidų nustatymo ir administracinės naštos mažinimo veiksmų planą** ir pradės **didelį nustatymo ir naštos mažinimo tyrimą**.

- Tuo remiantis, 2007 m. pavasario Europos Vadovų Tarybos bus prašoma patvirtinti **bendrą 25 % mažinimo tikslą** ir prioritetines veiklos sritis ES ir nacionaliniu lygiu, įskaitant pirmąsias konkrečias priemones, kur reikšmingos pažangos galima pasiekti greitai ir kur galima panaudoti nustatymo metodus ir metodiką.

Poveikio vertinimai

- Nauja **Poveikio vertinimo valdyba (PVV)** pradės metodiškai peržiūrėti Komisijos poveikio vertinimus.

- **Esamos poveikio vertinimo sistemos išorės vertinimo** rezultatai bus tinkamai įgyvendinti.

- Vykdant Bendro poveikio vertinimo metodo vertinimą 2008 m., Komisija tikisi, kad institucijos susitars vykdyti **valstybių narių** ES sutarties VI antraštinės dalies srities (**policijos ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose**) **iniciatyvų** poveikio vertinimus.

Peržiūra ir dar nepriimtų pasiūlymų atsiėmimas

- Komisija mano, kad visoms **būsimų kadencijų Komisijoms** per pirmuosius šešis darbo mėnesius reikėtų iš esmės **peržiūrėti** dar nepriimtus pasiūlymus ir taip patikrinti, ar ant teisės aktų leidėjo stalo esantys teisės aktų projektai atitinka politinius prioritetus.

- Šios kadencijos Komisija rengdama metines darbo programas ir toliau nuolatos **peržiūrės dar nepriimtus pasiūlymus**, o netinkamus – pašalins.

ES teisės perkėlimas ir taikymas

- 2007 m. **Komisija** pasiūlys naujų iniciatyvų, kaip sustiprinti savo pastangas numatyti ir pašalinti perkėlimo problemas, tvirčiau bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, spartindama pažangą sprendžiant klausimus, susijusius su pagrindinėmis problemų kategorijomis, ir teikdama daugiau informacijos apie vykdymą.

- **Valstybėms narėms** reikėtų remtis pažanga, pasiekta tobuliau perkeliant direktyvas, geriau teikiant informaciją ir sprendžiant problemas piliečių ir verslo labui bei teikiant daugiau atitikties lentelių.

Kodifikavimas ir panaikinimas

- Iki 2008 m. pabaigos Komisija pateiks apytiksliai 350 **kodifikavimo iniciatyvų**, kurias Tarybai ir Parlamentui rekomenduos priimti iki 2009 m.

- **Patobulintų teisės aktų kodifikavimo būdų** taikymas.

- Nuolatinis **pasenusių panaikintinų teisės aktų** nustatymas. Komisija taip pat ragina Tarybą ir Europos Parlamentą plėtoti paspartintas pasenusių teisės aktų panaikinimo procedūras.

V. IŠVADA

Daug pasiekta kuriant geresnio reglamentavimo principus ES, bet siekiant visapusės naudos darbotvarkę dabar būtina ryžtingai atnaujinti. Siekdama stiprinti savo poveikio vertinimo sistemą ir supaprastinimo programą, Komisija tvirtai įsipareigojusi vykdyti savo pareigas ir imtis didelių naujų iniciatyvų – tokiu būdu parodyti savo pastangas geriau reglamentuoti. Ji taip pat siūlo imti vykdyti precedento neturinčią kampaniją mažinti administracinę naštą. Tačiau Komisijai nepasiseks, jei ji veiks viena. Todėl ji ragina Europos Vadovų Tarybą, vieną iš ES teisės aktų leidėjų, ir valstybes nares patvirtinti šiame komunikate nustatytus prioritetus kaip bendrą geresnio reglamentavimo Europos Sąjungoje darbotvarkę.